

hammas teknikko

Sisältää mm.: Erilaisia näkymiä - Pätevyyskokeet - Pro-
teesi, potilas, hammaslääkäri, hammasteknikko - Kartio-
kruunu-teleskooppityö - Stockfischin kinetori - Uutisia

1 1971

Te tiedätte mitä hampaankoloon pannaan

meillä on
paljon hyvää

EMDA Unit	KOMET Porat	RECO Tekniset laitteet	RÖDER Instrumentit	C.A.W.S. Instrumentti- kaapit	TROPHY Röntgen- koneet
ALPHA Kivi- sementti	GOLDOR Kultapaikka- aine	KADENT Väliaikainen paikkausaine	LUXSILIT Silikaatti- sementti	LUXICAP Kapseli- sementti	SVEDIA 68 % amalgama
HR Jäljennöksen- ottoaineet	K.A.R. Hammaskulta Elohopea	RANSOM & RANDOLPH Tekn.- materiaali	SIL 21 Jäljennöksen- ottoaine	HYGO- FORMIC Kerta- käyttöiset syljenimurit	UNIVAC POLYCHROME VERIDENT POLYCHROME Hampaat

KOSKENKORVA:

K.Y. Pertti Hissa. Puh. 964-59 263 — 59 055

OULU:

Pakkahuoneenkatu 15 A 5. Puh. 981-23 450

h HAMMAS OY

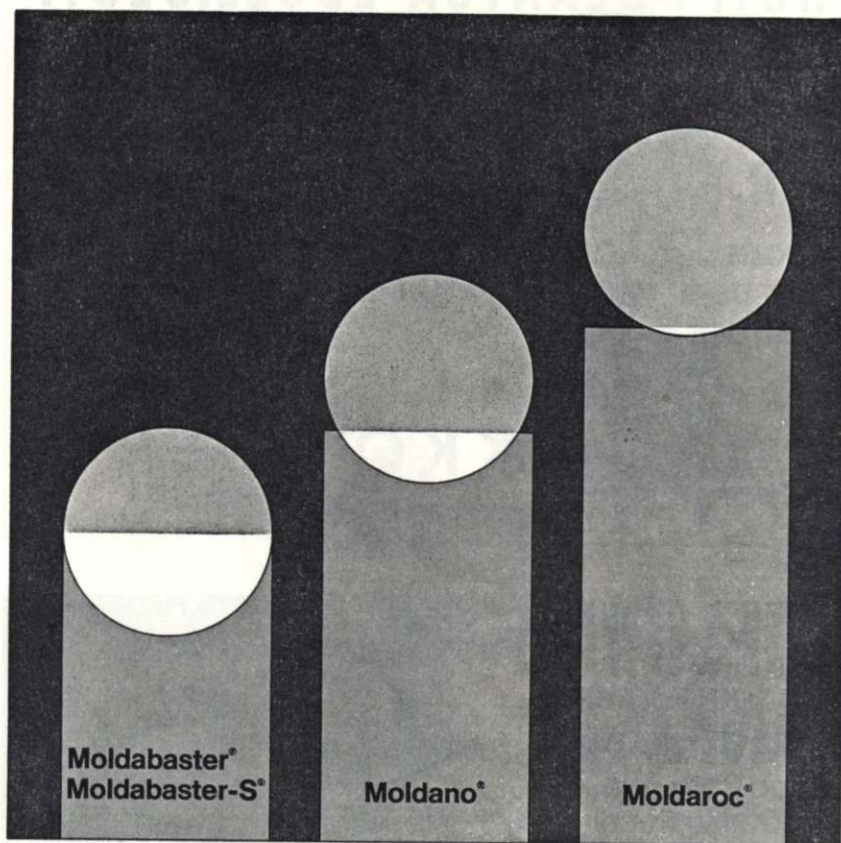
HELSINKI 10
KALEVANKATU 3 A
VAIHDE **643 636**

Bayer kipsit

Moldabaster

Moldano

Moldaroc

Uutuus

Erikoisalabasterikipsi

erityisesti Moldanoa
varten sovellettu.
Nopeasti kovettuva
muunnelma
Moldabaster-S

Sininen kovakipsi

Kolminkertainen kovuus
verrattuna alabasterikipsiin.
Muodonpitävä,
sileä,
huokoseton pinta.

Keltainen superkovakipsi

Erikoisesti inlay- ja
siltatekniikkaan.

Bayer Dental

Maahantuoja
BERNER OY
Et.ranta 4
Helsinki 13

Myynti
Oy Dentaldepot
ja
Hammasväline Oy

HUIPPULAATUA EDULLISESTI VITA - POSLIINI - AKRYYLI - HAMPAIDEN ARVO YLITTÄÄ HINNAN

SIJOITAKAA VITA-HAMPAISIIN — SE KANNATTA
NYT DEVALVAATIOIDEN JA REVALVAATIOIDEN AIKA-
KAUTENA

Yksinmyynti:

VEIKKO AUER

Puh. 14 213 — Vuorikatu 22 A — Helsinki 10

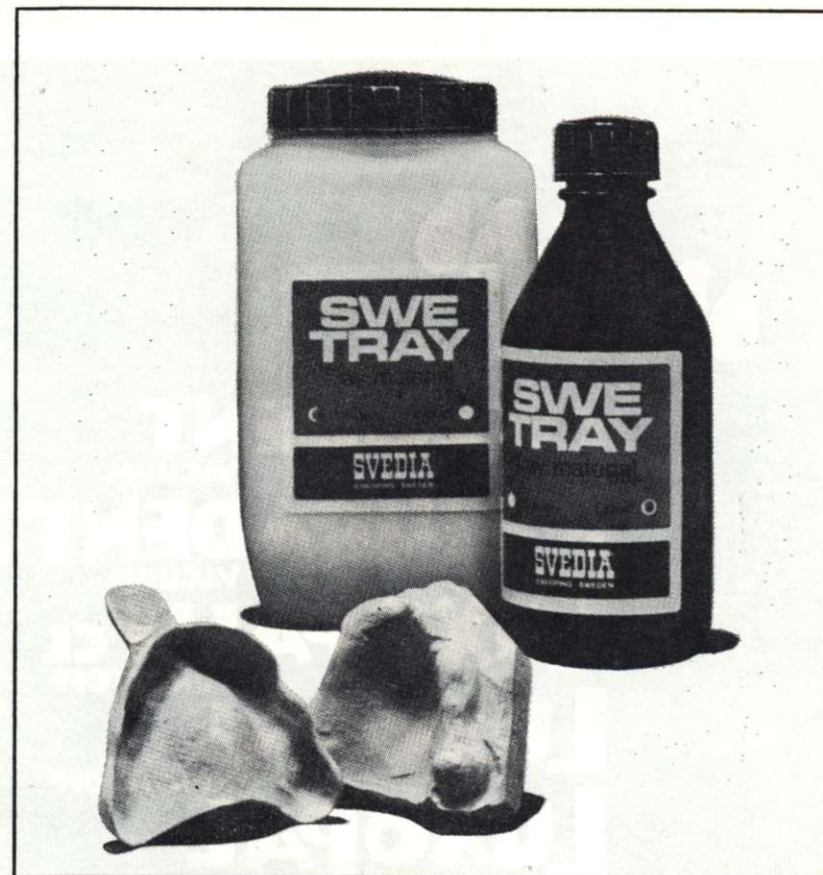
MIELIPIDE PANKISTA

Seppo Bergman
insinöörikapteeni

"Siitä osuuspankki on hyvä
pankki, että kun siellä meikä-
läiset päättävät, niin rahatkin
pyörivät meidän hyväksi.
On se vaan sellainen
Aikamme Pankki!"

OSUUSPANKKI
AIKAMME PANKKI

Hyvä lopputulos

Tärkeintä ei ole ainoastaan hyvä lopputulos, vaan myös se
kuinka se saavutetaan.

Yksilöllisen jäljennöslusikan tekeminen on tähän asti ollut varsin
hankala toimenpide, johon on kuulunut töhrivä materiaali, tuh-
riintuneet sormet ja kostutetut wettext-pyyhkeet.

SWE TRAY sekoitetaan tavalliseen tapaan ja voidaan heti sekoi-
tuksen jälkeen ilman odotusaikaa ottaa käsiin ja muotoilla sor-
milla, jolloin se on lämmintä ja pehmeätä käsitellä.

SWE TRAY on markkinoiden helpoimmin käsiteltävää lusikka-
materiaalia. SWE TRAY pysyy hyvin paikallaan, eikä liiku sen-
jälkeen, kun se on muotoiltu reunan yli.

SWE TRAY pysyy siellä, missä sen halutaan pysyvän eikä tartu
sormiin eikä instrumentteihin.

**SWE
TRAY**

SVEDIA
ENKOPING SWEDEN

LUXODENT
VACUUM
NATURADENT
VACUUM
LUXOPALIT CL
KUNSTSTOFF
LUXOPAL CL
KUNSTSTOFF
LUXOPAL
KUNSTSTOFF

ZAHN-FABRIKATION SEIT 1911

ZAHNFABRIK BAD NAUHEIM KG

Yksin-
myiä:

hammastarvike oy

Arkadiankatu 12 A
Helsinki 10

Puh. 49 74 77 — 49 07 40

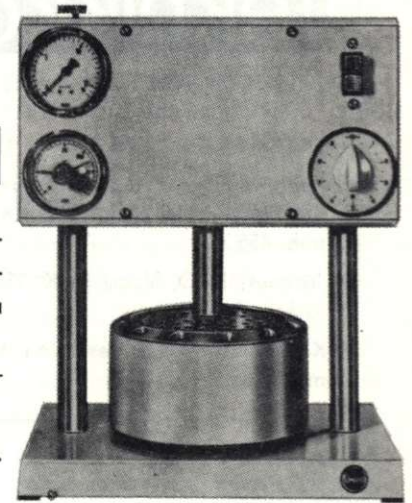

RATIODENT

PHP- AUTOMAATTI

Fasetti- ja fasaadikruunujen sekä hammassiltojen akryyliosien valmistukseen. Ilman va-
hausta ja kyvetiin kipsausta luotettavalla
kuumapolymerisointi-menetelmällä.
Toimii pneumaattis-hydraulisella painetekniik-
kalla.

Helppokäyttöinen ja hinnaltaan edullinen.
Teknilliset tiedot saatte liikkeestämme.

kneton

TAIKINAMAINEN LABORATORION APUAINE-
Voidaan käyttää m.m.:

- Jäljennöksen ottoon
- Jäljennöksen reunojen trimmaukseen
- Eristysaineena kyvetissä, varsinkin akryy-
lihampaita käytettäessä
- Korjauksissa lisättäessä hampaita

hammastarvike oy

Arkadiankatu 12 A — Helsinki 10

Puh. 49 74 77 — 40 07 40

hammas teknikko

28. VUOSIKERTA

1. 1971

TOIMITUSKUNTA

Päätoimittaja Mauno Elomaa
Os. Henrikintie 27 A 1, Helsinki 37
puh. 455 751

Jäsenet: E. O. Vuori ja K. Tiainen
ja Lars Nordberg.

Kirjoituksia lainattaessa on lähde
mainittava.

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOJEN LIITTO —
FINLANDS TANDTEKNIKER FÖRBUND r.y.

HELSINKI 10, Arkadiankatu 14 B 30.
Puh. 447 123, postisiirto 12690 —

Liiton puheenjohtaja

Usko Kari-Koskinen, Saaristonkatu 34
Hämeenlinna, puh. 22 4877.

Liiton toiminnanjohtaja

Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1
Helsinki 37, puh. 455 751/719 608.

Tavattavissa toimistossa maanantaisin
klo 18–19.

Taloudenhoitaja

merkonomi Arto Salminen.

AVUSTUSKASSA Helsinki 37,

Henrikintie 27 A 1. Postisiirtotili 16787.

Puheenjohtaja

Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1,
puh. 455 751.

Sihtööri

E. O. Vuori, Ulvilantie 23 D 46,
puh. 451 814.

Avustuskassanhoitaja

I. Waarala, Mannerheimintie 19 A 3,
puh. 493 535, kot. 493 331.

Erilaisia näkymiä

Näyttää siltä, että tällä hetkellä on meneillään yleinen käymisaika. Vuodenvaihteessa sopimukset ja palkat monella alalla sopeutuivat keskenään ja työrauha sai jatkoa. Mutta eräät merkittävät ammattiryhmät eivät päässeet yhteisymmärrykseen ja heidän kohdallaan pääsi lakko-aalto riistäytymään irti. Mitä laajemmaksi ne kehittyvät sen enemmän ne vaikuttavat haitallisesti taloudelliseen tasapainotilaan ja mitä kauemmin ne kestää sen tuntuvammin se alkaa säteilemään ja vaikuttamaan haitallisesti yhä useammalle alalle ja myöskin hammastekniselle alalle.

Hammasteknillinen ala on allekirjoittanut uuden palkkasopimuksen muutaman neuvottelukierroksen jälkeen. Sopimus keskittyy ns. UKK-suosituksen ympärille ja sen puitteissa ja määrillä sopimus hyväksyttiin. Työnantajapuoli joutui jälleen kiristämään omaa vyötään, koska min-käänlaista kompensatiota ei ainakaan vielä ole tiedossa. Laboratoriohinnasto on edelleen syvässä kuopassa, jonka johdosta sen tuntuva korottaminen on kiireellinen asia. Alallamme vallitsee jonkinlainen hintakamppailu. Töitten saamisen toivossa alennetaan hintoja ja luvataan

ällyttömiä alennuksia ja näitä hyväksi käyttäen on hammaslääkäreitä, jotka tällä tavalla kiristävät laboratoriota saadakseen omaan pussiinsa mahdollisimman suuria prosenttialennuksia. On luonnollista, että tällaisissa tapauksissa on jossain kohdissa tingittävä, koska laboratorion kannattavuus alkaa käydä kyseenalaiseksi. On laboratorioita, jotka sortuvat hintojen polkemiseen ajattelematta mihin se myöhemmin saattaa johtaa. Seurauksiakin on jo alkanut näkyä. Se ei ole oikea ratkaisu, että omistaja istuu iltamyöhät laboratoriossaan töitä paiskien ja sillä tulollaan osaltaan maksaa alaisilleen palkan ja tarvittaessa runsaat ylityökorvaukset. Ei ole oikea muoto sekään, että palvelukseen otetaan ammattitaidotonta työvoimaa ja sitten syrjäytetään ammattimies, kun ensin on tullut uusi mies opetettua joten kuten työn syrjään kiinni. Nykyinen hinnasto suosii tämän tapaista työskentelyä ja sen johdosta hinnastoon on ehdottomasti saatava korjaus aikaan ja sekin tuntuva.

Tuli jo tuossa mainittua muutama sana hammastyöntekijöistä. Suuntaus näyttää olevan sellainen, että näitä työntekijöitä tulee jatkuvasti lisää. Se ei ole oikeaa suuntausta. On väärin ajatella, että sillä tavalla saadaan halpaa työvoimaa, vaikei sillä olekaan ammattitaitoa. Se on kylläkin omistajan taloudellisen puolen edun mukaista, mutta ei ammattitaidon ja sen kehittämisen edun mukaista. Eipä siis ole ihme, että tähän puoleen on vakavasti kiinnitetty huomiota ja joka myöskin edellyttää tällaisen työvoiman käytön rajoittamista. Tähän on hammasteknikkotyöntekijöiden syytä kiinnittää huomionsa, kuten jaoston taholta onkin jo tehty, heidän etunsa on nyt kyseessä.

Oppisopimuksista on syytä vielä mainita muutama sana. Ns. oppisopimusoppilaita on jäljellä vielä muutama. Luku pyörii parissakymmenessä. Pätevyyskokeita on vuosittain jatkuvasti järjestetty. Tuntuu kuitenkin siltä, että jatkuva vuosittainen jatkuva järjestäminen on tarkeituksetonta. Kirjoissa on vielä oppilaita, jotka eivät vuosiin ole edes yrittäneet kokeisiin. Viisi vuotta on kulunut siitä, kun hammasteknillisellä alalla oppisopimuslinja lopetettiin, joten varsinainen oppiaika, 4 vuotta, on loppuun kulunut. Nämä jäljellä olevat osoittavat huolimattomuuttaan sillä, että eivät ole aikanaan ja kyllin tarmokkaasti oppiaikaansa hyväksi käyttäneet selvitäkseen kokeissa. On vain ajan kysymys järjestetäänkö kokeita enää ja millä tavalla. Nyt on korkea aika oppisopimusoppilaiden saapua kokeisiin tekemään näytetyt ja sen kautta valmistua, koska muuta mahdollisuutta ei ole. Jos ei ole halua yrittää, niin silloin ei voi muuta kuin tulevaisuudessa syyttää itseään.

Hammasteknikko-oppilaiden pätevyyskokeet

Lääkintöhallitus on määrännyt toimeenpantavaksi pätevyyskokeet hammasteknikko-oppilaille heinäkuun 19. ja 24. päivien aikana 1971 Helsingissä.

Näihin kokeisiin haluavien on huhtikuun 30 päivään 1971 mennessä lähetettävä hakemuksensa tutkijalautakunnan sihteerille, os. Hammasteknikko Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1, Hki 37.

Mukaan on liitettävä: virkatodistus tai siviilirekisteriote, oikeaksi todistetut jäljennökset käydyiltä kursseilta, työtodistukset, joista käy ilmi oppiajan pituus, todistus nykyisestä työpaikasta sekä selvitys asevelvollisuuden suoritusajasta.

Huomautamme, että oppiajan täytyy olla vähintään 4 vuotta (48 kk), asevelvollisuus- ja sotaväessäoloaikaa ei oteta huomioon.

Valituksi tulleille ilmoitetaan hyvissä ajoin hyväksymisestä, tarvittavista työvälineistä ja -aineista sekä kokeiden tarkemmasta alkamisajasta ja -paikasta.

Hakijan nimi ja tarkka postiosoite on myöskin esiinnyttävä hakupapereissa.

Helsingissä, maaliskuun 12 päivänä 1971

**LÄÄKINTÖHALLITUKSEN ASETTAMA HAMMASTEKNIKKOJEN
PÄTEVYYSTUTKIJALAUTAKUNTA**

Yleisölle valistukseksi

Hammasteknillinen laboratorio ja hammasteknikko

Hammasteknillinen laboratorio esittäytyy harvoin yleisölle. Hammasteknikko, joka suorittaa teknillisen työosuuden suuhun tulevasta proteettisesta täydennyksestä on ammattimies, jonka työn tulos on sitä huomaamattomampi mitä paremmin hän on työssään onnistunut. Lienee oikeutettua tutustuttaa Korkean ammatitaidon päiville tullutta yleisöä hammasteknikon ammattiin, sen työympäristöön ja työn tuloksiin. Hammasteknikko ja hammaslääkäri ovat läheisessä yhteistyössä hammasteknillisiä töitä tehtäessä. Proteettista hoitoa tarvitseva potilas kääntyy hammaslääkärin puoleen joka määrittelee jännöshampaiston ja sitä ympäröivän kudoksen mukaan ratkaisunsa. Suoritettuaan mahdollisen esihoidon ja tarvittavat hionnat hammaslääkäri ottaa tarvittavat jäljennökset potilaan suusta teknillistä työtä varten. Hammasteknikon työ alkaa jäljennöksen valamisella kipsiin. Työn kestäessä tarvitaan tavallisesti pari kolme suuhun sovittamista jotka hammaslääkäri suorittaa; hän vastaa myös potilaille valmiin työn sopivuudesta.

Hampaattomaan ja täysin terveeseen suuhun saa kokoproteesitekniikkaan erikoistunut erikoishammasteknikko suorittaa jäljennös-, sovitus- ja luovutusvaiheet.

Hammaslaboratoriossa tehdään kuitenkin lukumääräisesti enemmän muuta kuin kokoproteesityötä. Hampaitten hoidon yleistyessä ovat kruunu-, silta- ja osaproteesityöt lisääntyneet. On yhä eneneväs-

sä määrin alettu antaa arvoa jännöshampaiston säilyttämiseen tähtääville proteettisille mahdollisuuksille. Hammasteknikon työ on ollut jatkuvan uudistamisen alaisena osaksi tarveaineitten kehittymisen, osaksi tarkkuutta vaativien työmenetelmien vuoksi. Hammasteknikon työkenttä on laajentunut siinä määrin, että erikoistuminen on ollut välttämätöntä. Hammaslaboratorion sisäisestä työn rationalisoinnista johtuen on tuloksena ollut määrätynlaisten tehtävien keskittäminen. Niinpä voidaan havaita nk. rankaproteesien, oikomislaitteiden ja porsliinittöitten tekijöitten erikoisryhmät. Myös vaativimmat kultatyöt, joihin lukeutuvat erikoiskiinnikkeet, ovat niihin perehtyneitten teknikoitten käsissä.

Hammaslaboratorion työskentelyä valaisevan näyttelyn tarkoituksena on esittää hammasteknikon ammatin eräitä työvaiheita ja toisaalta tutustuttaa yleisö erilaisiin valmiiksi tehtyihin alan töihin.

*Hammasteknikkojen
näyttelytoimikunta*

Proteesi — potilas —

hammaslääkäri — hammasteknikko

Leuka- tai hammasproteettinen työ — olkoon kyse kiinteästä tai irroitettavasta proteesista — on potilaan, hammaslääkärin ja hammasteknikon yhteistyön tulos.

Jotta voidaan selvittää edellämainittujen osapuolten työnjako, on parasta jakaa proteettinen työ kahteen osaan: työn toteutukseen. — Suunnitteluvaiheessa hammaslääkäri tutkii potilaan sekä kliinisesti että röntgenologisesti. Tarkemman selvyuden saamiseksi hänen tulee usein ottaa jännöshampaistosta myös jäljennös alustavan kipsimallin teettämiseksi.

Nämä tutkimustoimenpiteet suoritettuaan hammaslääkäri selostaa potilaalle eri ratkaisumahdollisuudet ja niiden aiheuttamat kustannukset. Tämän jälkeen potilaan on ratkaistava, haluaako hän tyydyttää vain välittömän hoidon tarpeen vai haluaako hän hoitoratkaisun, jonka tarkoituksena on taata oman jäännöshampaiston mahdollisimman pitkä ikä. Kun potilas on ilmoittanut periaatteellisen kantansa, hammaslääkäri tekee lopullisen hoitosuunnitelman. Jos kysymyksessä on teknisesti monimutkaisempi konstruktio niin hammasteknikko astuu kuvaan jo työtä suunniteltaessa. Hän tuntee parhaiten tekniset toteutusmahdollisuudet ja pystyy antamaan korvaamatonta apua suunnitelman lopullisissa muotoilemisissa. Toteuttamisvaiheessa hammaslääkäri ottaa jäljennökset, suorittaa hionnat jne. Tämä työ on verrattavissa rakennuksen perustaan. Jos se on hyvin tehty on luotu perusta proteettisen työn onnistumiselle. Hyvälle perustalle hammasteknikko suorittaa laboratoriossa teknisen työn, joka koostuu monista eri työvaiheista. Näiden välillä työtä sovitetaan potilaan suuhun. Tällöin potilas ja hammaslääkäri yhdessä päättävät mm. hampaiden muodosta, niiden asennoista ja väristä. Yleensä pitäisi pyrkiä mahdollisimman luonnomukaiseen lopputulokseen. Tähän pyrittäessä on muistettava minkälaiset potilaan omat hampaat ovat aikoinaan olleet. Jos hampaattomalla potilaalla on sellainen valokuva, jossa hänen hampaansa näkyvät, on tästä hyötyä proteesin valmistamisessa. On myös muistettava, että vanhetessa potilaan luonnolliset hampaat aina jossain määrin tummuvat. Näin ollen iäkkäällä ihmisellä täysin valkoiset hampaat ovat suuri harvinaisuus. Tämä on syytä ottaa huomioon hampaitten väriä valittaessa.

Kun viimeinen sovitus ja siihen liittyvät tarkistukset on tehty, hammasteknik-

ko viimeistelee työn laboratorioteknillisen osuuden ja hammaslääkäri puolestaan viimeistelee suussa — hionnoillaan — proteettisen työn toimintakelpoisuuden. Työ on valmis. Jos se on luonnollisen näköinen ja toiminnallisesti mahdollisimman täydellinen, siitä voidaan kiittää potilasta, hammaslääkäriä ja hammasteknikkoa. Vain heidän saumattomalla yhteistyöllä voidaan saavuttaa hyvä leuka- tai hammasproteettinen työ. Tämän yhteistyön tulee olla jatkuvaa, sillä proteesi on aina määrääjain tarkistettava ja huollettava.

Teuvo Tuominen
hammaslääkäri
Suomen Hammaslääkäriliiton
toiminnanjohtaja

Havaintoja

Hammasteknikko-lehti on ulkoasultaan muuttunut. Makunäkemyksemme mukaan tulos on piristävää. Graafisin keinoin voidaan luoda yksinkertaista, pelkistettyä ja asiallista. Kunpa lehtemme sisältö lisäksi saataisiin ammatillisessa mielessä enemmän virikettä antavaksi, aikaamme elävästi seuraavaksi tiedoittajaksi. Toivokaamme ammattikuntamme havahtuvan värittämään kirjoituksillaan kansilehden välitiloja.

Hammasteknikkopäivien esitelmöitsijästä sai Lars Riska lämpimimmät aplodit. Hänen asiallinen, huumorilla höystetty esitystapansa yllätti. Hänen kertoessaan suuren englantilaisen sairaalan työskentelyolosuhteista alueelta, joka meille useimmille oli aivan uutta, tunsin sisimmässäni että juuri näin meidän on

hyvä saada ammattitietoutta. Ammattiveijä joka on ammatistaan kiinnostunut, kielitaitoinen ja tilaisuudessa tekemään opintomatkan arvostettuun kohteeseen, palvelee koko ammattikunnan etuja. Kasvoproteetikka on lähellä hammasteknikkaa senvuoksi oli tärkeää saada oma mies peruskoulutetuksi erikoistuneessa laitoksessa, alan todellisten taitajien toimiessa ohjaajina.

Työ ja Taito -71 näyttelyn yhteydessä Helsingin Messuhallissa esiteltiin yleisölle myös hammaslaboratorion työskentelyä. Hammaslaboratorioliitto, joka kuuluu järjestönä Pienteollisuuden Keskusliittoon oli pyytänyt hammasteknikkomestareita hoitamaan labran pystyttämisen. Hammastarvikeliikkeitten myötävaikutuksella oli Messuhallin parvekkeelle saatukin aikaan kaksi työpöytää lisätarpeineen. Kovin monitahoista työtä ei tietenkään voitu esittää, mutta valulinko pyöri tämän tästä ja fantomimetalli jähmettyi monesti kultakruunuksi.

Tasavaltamme Herra Presidentinkin käväisi osastolla, puristi Nurton Sulin kättä ja sanoi ettei ole alamme palveluksia vielä tarvinnut.

Yleisöä kokosi hammasteknikka yli odotusten, osaston esitettä jaettiin yli kolmetuhatta. Hammasteknikkokoulun oppilaat kauppasivat Hampaamme-vihkosta oppilaskuntansa hyväksi melkoisella menestyksellä.

Runsaas näytetyöaineiston avulla selvitettiin hammasteknillisiä mahdollisuuksia kiitollisille kävijöille. Näytekaapissa oli kymmenien hampaitten joukossa myös korva — kotkalainen kuulema, ystämme Holopaisen tekemä potilastyö.

Korkean ammattitaidon päivän juhlassa jaettu Käsiteollisuuden Edistämissäätiön stipendi hammasteknillisen alan jatkokoulutuksen hyväksi tehdystä työstä oli tunnustus koko jatkokoulutustoimikunnalle. Vaikka se taloudellisesti kohdistui persoonaani, uskon sen lämmittävän koko ammattikuntaamme, onhan mukava huomata, että alamme huomioidaan.

Eräässä hammastarvikeliikkeessä esiteltiin hiljattain päällepolttomennettelmää. Ansioksi on luettava, että paikalle oli hankittu tulkiksi oikea hammasteknikko. Hän käänsi lausutut meille tutulle kielelle käyttäen oikeaa sanastoa ja mahdollisesti siten arvokkaan oppitilaisuuden ilman turhaa kaupallisuutta. Erittäin mielenkiintoisen esittelyn yhteydessä syvennyttiin mm. valutekniikan variaatioihin. Valukanavien sijoittaminen ja metallin ylikuumentaminen olivat amerikkalaisteknikon mielestä ensiarvoisia aiheita huokoisia valuja tarkastettaessa. Tämä oli varmaan tuttua, mutta mullistavaa kuultavaa oli se, että koko oksiditeoria on pelkkää puppua. Auktoriteetti väitti nimittäin, että posliinin ja metallin laajentuma on näissä yhdisteissä saatu niin lähelle toisiaan, ettei irtoamista tapahdu. Hänen esittämässä systeemissä ei lainkaan suoriteta oksidoimisshokkusta.

L. N.

»HAMMASTEKNIKKO»-lehden seuraava numero ilmestyy kesäkuun puolessa välissä. Tähän numeroon aiottu aineisto pitää olla toimituksessa toukokuun 20 p:ään mennessä.

Toimitus

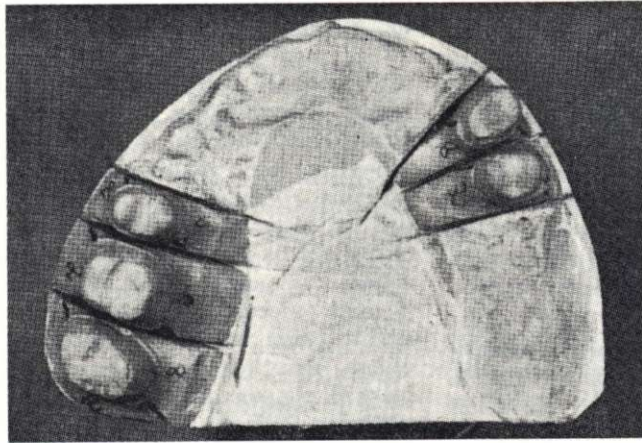
Kartiokruunu-teleskoop- pityö yläleukatapauksen ratkaisuna

Lähtötilanne.

Esilläolevassa tapauksessa on kysymyksessä 40 vuotias potilas, mieshenkilö. Toivomuksena oli irroitettava proteesi freesattuine teleskoopikruunuineen. Hoitava hammaslääkärin antamien tietojen mukaan jäljelläolevien pilareiden keskinäinen

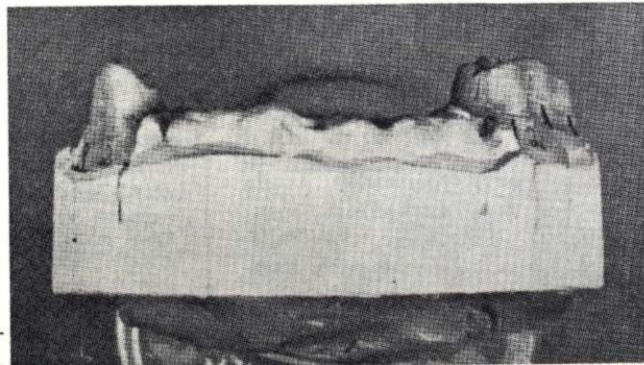
suhde sikäli epäedullinen, että pilareihin kohdistuva rasitus saa aikaa sen, että nämä vuorotellen kallistuvat mesiaali ja distaalisuuntaan purtaessa.

Tällaisessa tapauksessa tulee jäykkä konstruktio vain silloin kysymykseen, jos tagumentti on kova ja mahdollisimman vähän peräänantava. Tällöin tukipilareiden kallisteleminen valmiin työn ollessa suussa jää mahdollisimman vähäiseksi. Esimerkkitapauksessa tilanne oli juuri

Kuva 1.

Ensiömalli pürrettyine kartiokulmineen sekä niiden leikkauspisteineen.

Kuva 2.

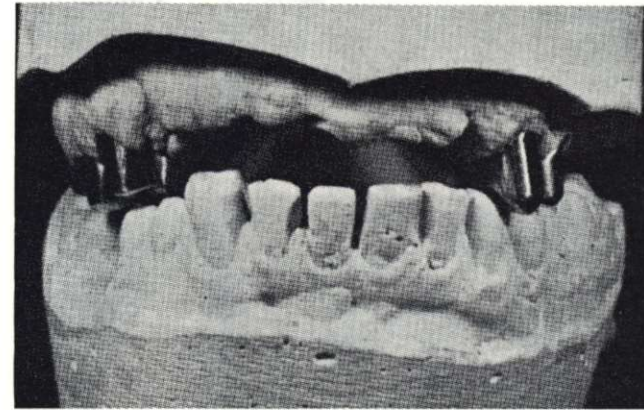
Pilareiden asento ensimmäisessä mallissa.

tällainen, joten tehtäväksemme jäi suunnitella sopivat kiinnityselementit

Freesatut teleskoopikruunut jäivät laskuista pois, koska palatinaaliset pinnat olivat erittäin vinoja keskinäisessä suhteessa. Pilareiden yhdensuuntaistaminen heikentäisi niitä liiaksi. (Palatinaalipintojen keskinäinen suhde oli 35°).

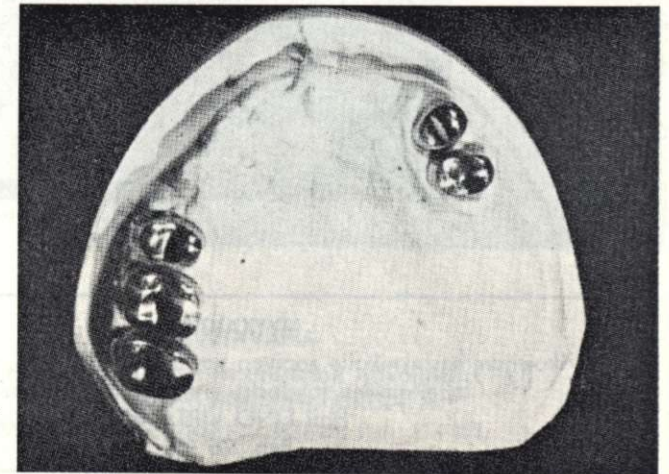
Mittauksemme osoittivat, että 7+

6+5+ :n bukko-distaalinen ja +3 +4:n bukko-mesiaalinen keskinäinen kartiokulma jäisi 2 asteeseen. Pinnat olivat lähes yhdensuuntaiset keskenään. Palatinaalisiin vinopintoihin valitsimme 8 ast. kartiokulma. Yhteenlaskettuna saamme keilakulmaksi 10 astetta. Koska pilarit olivat suhteellisen lyhyitä, ei keilakulma saa muodostua liian suureksi.

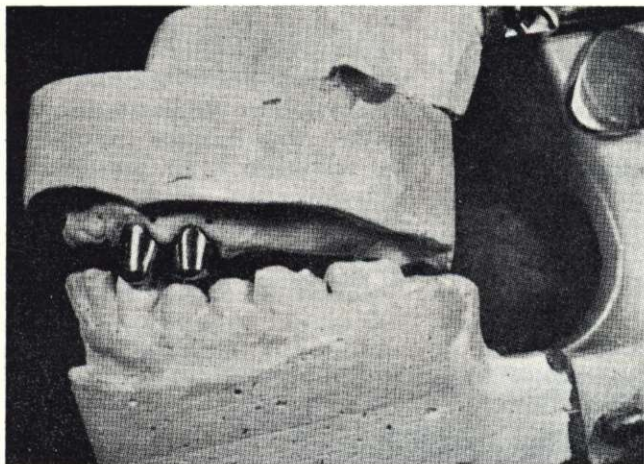
Kuva 3.

Kartioteleskoopit sovituksen jälkeen uudella mallilla ja artikkulaattorissa.

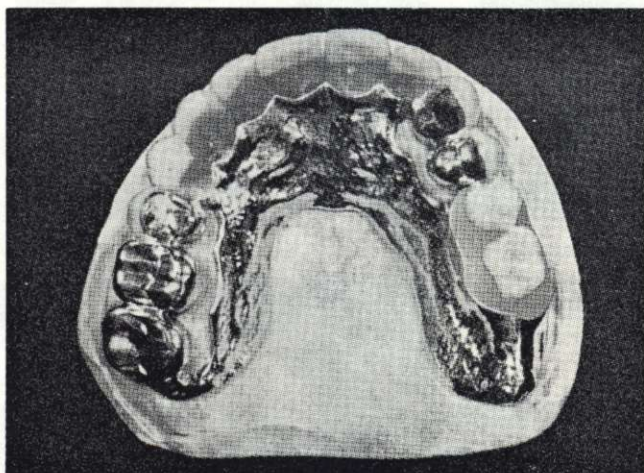

Kuva 4.

Yleisnäkyä teleskoopikapoista uudella mallilla.

Kuva 5.
Yläleuassa vasem-
malla puolella niu-
kasti tilaa.

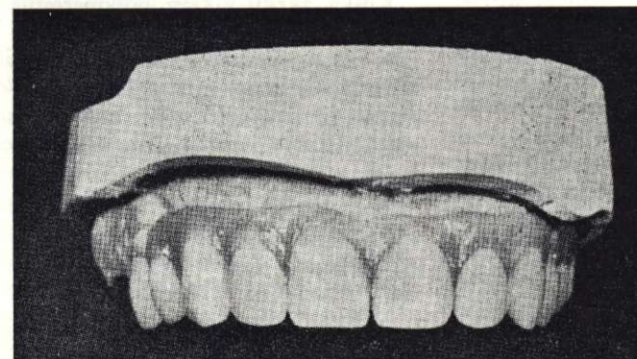
Kuva 6.
Valmis työ mallilla.

Työvaiheet laboratoriossa:

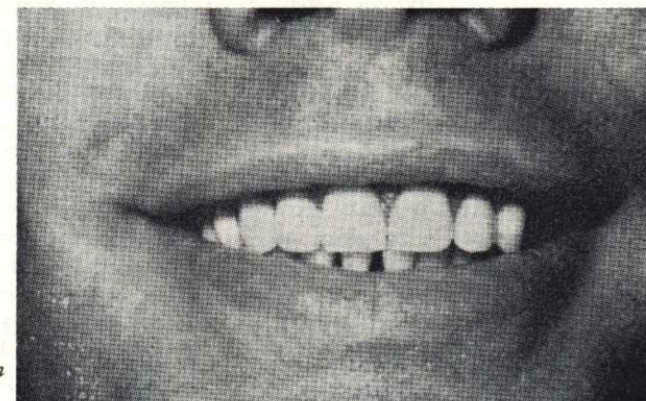
1. Kartioteleoskoopikappojen valmistaminen sovitusta ja uuden jäljen-
nöksen ottamista varten.
2. Etu ja takahampaiden asetta-
minen.
3. Ulkoteleskoopikruunujen val-
mistaminen.

4. Teräslevyn valmistaminen.
5. Ulkoteleskoopikruunujen juot-
taminen toisiinsa sekä teräslevyyn.
6. Lopullinen sovitus sekä viimeis-
tely akryylityön osalta.

Käännös: *Das Dental Labor* n:o 2/70

Kuva 7.
Kosmeettinen kuva
valmiista työstä
mallilla.

Kuva 8.
Valmis työ potilaan
suussa.

MYTTÄVÄNÄ

Erikoishammasteknikolle sopivaa vastaanottokalustoa, vastaanoton lopettamisen johdosta, myytävänä. Lähemmin Hml EINO VIRTANEN Puh. 627 655

MYTTÄVÄNÄ

Hammasteknillisen laboratorion työvälineitä. Lähemmin rva MEERI HUUSKONEN Mannerheimintie 100 A 7 Hki 25. Puh. 414 491.

Akrylin polymeroinnista paineenalaisessa glyseriiniliuoksessa.

Akrylin polymerointi keittäen on syrjäytymässä. Kolmen vuoden kokemukseen perustuva paine- ja lämpömenetelmä on osoittautunut käyttökelpoiseksi. Sen käyttö on edullisimmillaan kruunu- ja siltatöiden yhteydessä, mutta soveltuu hyvin myös rankatöiden satulaosien valmistukseen.

Menetelmän parhaat puolet ovat ajansäästö ja parantunut akrylin laatu. Ajansäästö verrattuna kyvetkeittomenetelmään toteutuu tavano- maisten vahaus, kyvetinpano kaksinkertaisine kipsauksineen kyvetin lämmittämisen, huuhtomisen, eristys-, keitto- ja avaamisvaiheitten poisjäämiseen. Samalla säästytään tietenkin myös edellä mainittujen vaiheitten työltä.

Uuden työmenetelmän on kehittänyt saksalainen hammasteknikko Wolfgang Heynold Frankfurtista, joka samalla markkinoi Hedent-laitteen jolla työ käy näppärästi. Kovin kauan ei Heynold ollut yksin mul- listavan havaintonsa kera jo vuotta myöhemmin ilmestyi seuraajia, jotka tarjosivat saman glyseriinikattilan paineinen ja termostaattisesti sää- nöstellyn lämmön.

Tällä hetkellä onkin markkinoilla useita laitteita, löytyy automaattisia ja puoliautomaattisia. Toisissa syttyy valo kun hissi nousee ja laskee, toisis- sa ei ja sehän tietysti vaikuttanee hintaan.

Olisi mielenkiintoista saada testaus- tulokset kaikista markkinoilla ole-

vista polymerointilaitteista, jonkin kaupallisesti puolueettoman yhteisön testamina. Tällainen systeemi puu- tuu toistaiseksi alaltamme.

Yhteistä näille laitteille on nestee- nä käytetty vedetön glyseriini, joka vettä korkeamman kiehumispisteen ansiosta mahdollistaa korkeamman polymointilämpötilan.

Koska akryli alkaisi polymeroitua ja kovettua heti jouduttuaan kuu- man nesteen ympäröimäksi on laitteet konstruoitu siten, että paineilma en- sin puristaa akrylimassan kokoon ja vasta sitten annetaan nesteen vai- kuttaa.

Polymerointi tapahtuu yleensä 110° lämmössä 6—8 kilon paineessa. Aikaa kuluu vain seitsemän minuut- tia! Paksumpia kohteita on syytä polymeroida kauemmin.

Suuret lämpöerot on pyrittävä ta- saamaan ja kun polymerointi on päättynyt on kappaleen annettava jäähtyä laitteessa ainakin minuutin ennen hiomisen aloittamista.

Työmenetelmä on lähellä porslii- ninpoltoa, ts. akrylimassa levitetään suoraan pilarille tai fasadikruunulle. Fasadikruunuja tehtäessä peitelaka- taan kuten tavallisesti, kaulaväri si- joitetaan paikalleen pikkuveitsen avulla, samoin dentiinimassa. Yksi- näisessä kruunussa voidaan kärki- massakin sijoittaa kohdalleen saman- aikaisesti, mutta parempi tulos syn- tyy, jos dentiinimassa polymeroidaan ensin.

Siltatöissä, jotka useasti halutaan sovittaa vahafaseteilla, voidaan va- hamuotoilua käyttää hyväksi. Fa- sadialueesta otetaan kipsietuvalu — kapotus. Sen kovettuttua irroitetaan silta mallilta, huuhdotaan vaha pois

ja peitelakataan akrylillä peitettävät pinnat. Dentiinimassa laitetaan koko fasadialueelle ja lämpimässä vedessä ollut kapotus painetaan paikalleen. Se puristaa liian akrylin pois ja an- taa fasadeille oikeat muodot. Läm- mön vaikutuksesta massa sintrautuu nopeammin tiiviiksi ja kapotus pois- tetaan varovasti, silta irroitetaan mallilta ja polymeroidaan.

Tämän ensipolymeroinnin jälkeen hiotaan tila kärki- ja kaulamassoille. Nämä sijoitetaan paikoilleen kapo- tuksen avulla ja työ polymeroidaan lopullisesti. Pilkut ja viirut saadaan kohdilleen entistä tarkemmin, sa- maa on sanottava yleensäkin mas- sojen sijoittamisesta suhteessa toi- siinsa. On huomioitava, että massa peittää koko peitelakatusalueen, ettei glyseriini ja paine pääse tunkeu- tumaan massan ja metallin väliin. Kruunun kultainen cervikaaliraja on syytä varustaa pienellä olkapäällä tai pykälällä, jotta akrylin reuna saataisiin paksummaksi. Tämähän on tuttua kyvetissä prässättävänkin fa- sadin kohdalla. On parempi että kul- ta vilahtaa hieman ienrajassa, kuin se että parin vuoden päästä näkyy ienraja tummana. Akryylilla on tai- pumus irrota ohuena kalvona olles- saan alustasta ja väliin tunkeutuu jätteitä.

Näitä lämpö-painelaitteita voidaan käyttää tehtäessä akrylikuorikoita, silloin on tapin oltava kovakipsistä ja eristysaineen silikonipitoista.

Rankatöiden satulaosien teko on kipsikapotusmenetelmällä suoritetta- vaa. On syytä polymeroida kaksoin- mallilla, sillä glyseriini tahrii kipsin epämukavaksi. Mallin eristäminen soveltuu alginaattipitoisetkin aineet. Malli ei saisi olla märkä, koska gly-

Stockfischin kinetori ja sen teknillinen valmistaminen

*Htm. Hans H. Schulz,
Leichlingen*

Laitteen on suunnitellut Stockfisch vuonna 1952. Aikaisemmin tuotti sen elastisten kaksoislevyjen valmistami- nen huomattavia vaikeuksia, mutta nykyisin on saatavissa laitetta varten tehdasvalmisteisia osia, joten kineto- rin valmistaminen käy huomattavasti yksinkertaisemmin.

Kinetorin toimintaperiaatteena on venytyslevyjen sekä aktivaattorin yhti- teistoiminta. Laite toimii kolmiulot- teisesti. Aktiiviset voimat vaikuttavat laitteessa olevien ruuvien ja jousien kautta, — funktionaaliset voimat

seriininesteen tulisi säilyä vedettö- mänä. Neste likaantuu myös huo- mattavasti nopeammin proteesityössä ja on siten vaihdettava useammin.

Paine-lämpömenetelmän kojeita voi- daan käyttää myös tavallisia kor- jauksia tehtäessä. Lämpö asetetaan silloin 30° ja laite toimii kuten ta- vallinen painekoje, joka polymeroi kylmäakrylin parissa minuutissa.

On mielenkiintoista päästä Mün- cheniin katsomaan millä tavalla alan tuottajat ovat kehittäneet laitteitaan ja massoja. Olisi toivottavaa, että massat muuttuisivat mukavammiksi koostumukseltaan, etteivät valuisi paikaltaan, olisivat kauemmin taiki- noitavissa, eivät muodostaisi kovaa kuorta ja vastaisivat väreiltään mal- leja.

L. N.

ovat liikeimpulsseja, jotka kieli ja leukaliikkeiden avulla siirretään hammas- ja leukasysteemiin.

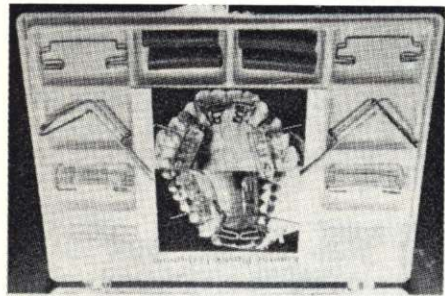
Teknilliseltä kannalta laitteen valmistaminen on suhteellisen yksinkertaista. Kaksi aktiivista levyä venytysruuveineen sijaitsevat vestibulumissa ja yhdistyvät toisiinsa tehdasvalmisteisten vestibulaarilenkkien avulla. Levyt valmistetaan neutraalipurenta-asennossa. Levyjen väliin asetetaan lajitelmaan kuuluvat erikoiset kumiletkunpätät, jonka jälkeen purenta lukitaan. Kuvassa 1 nähdään kaikki laitteen tehdasvalmisteiset osat.

Kinetorin valmistukseen tarvitaan: kaksi yläleuan muoviosaa, kaksi ala-

leuan muoviosaa kiinnikkeineen kumiletkunpätäitä varten, tehdasvalmisteiset vestibulaarilenkit sekä kumiletkunpätät. (Katso kuvaa 2.)

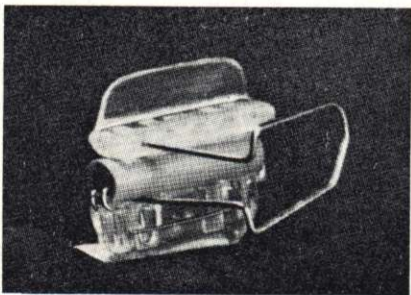
Tekniset yksityiskohdat

Frontaalikaaret, jouset ja ruuvit vahataan mallille niin, että päät jäävät vapaaksi. (Kuva 3.) Mallit siirretään parallellisuuntaan liikkuvaan okkludaattoriin, joka lukitaan noin 5 mm liikettä silmälläpitäen. (Kuva 4.) Kuvassa 5 nähdään, miten tehdasvalmisteiset muoviosat on asetettu paikoilleen.

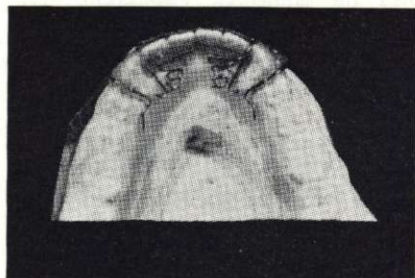
Kuva 1

Tehdasvalmisteiset konstruktiiolementit on saatavana alkuperäispakkauksessa.

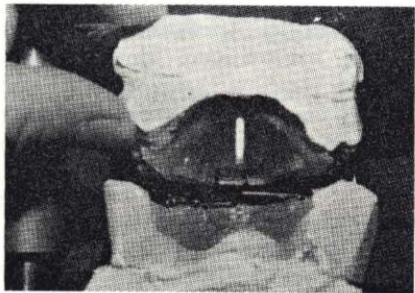
Kuva 2

Kinetorin elementit koottuna yhteen.

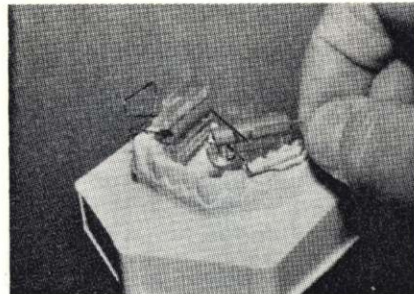
Kuva 3

Frontaalikaaret, jouset ym. osat kiinnitetään niin, että niiden päät jäävät vapaiksi.

Kuva 4

Mallit neutraalipurenta-asennossa okkludaattorissa. Molemmat levyt ovat tässä jo paikoillaan.

Kuva 5

Muoviset valmisosat ovat vaikeuksitta sovitettavissa mallille.

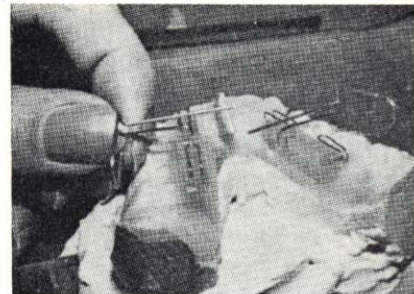
Kuva 6

Rulla itsepolymerisoituvaa akryyliä painetaan mallia vasten.

Vestibulaarilenkkien transversaalinen osa ylittää hammaskaaret ylä- ja alaleuassa ensimmäisten ja toisten premolarin välistä. Kuten jo aikaisemmin mainittiin, kinetori on asetettu paikalleen neutraalipurennassa.

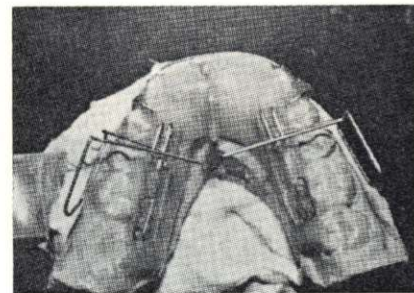
Yksilöllisen luonteensa kinetori saa siitä, että siihen kiinnitetään jouset, ulkokaaret ja ruuvit. Yläleuassa käytetään nimenomaan avonaisia ja alaleuassa suljettuja jousia. Alaleuan levy kiinnittyy sivuhammasalueelle kahden pinteän avulla.

Työ aloitetaan alaleuan levystä. Rulla itsekovettuvaa akryyliä painetaan mallille. (Kuva 6.) Sen jälkeen kiinnitetään alaleuan muoviosa. Muo-

Kuva 7

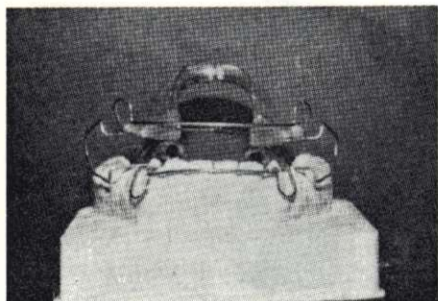
Alaleuan levy paikallaan. Vestibulaarilenkkien on oltava 2—3 mm irti mallista.

Kuva 8

Vestibulaarilenkkien horisontaaliset langat ylittävät hammaskaaret ensimmäisen ja toisen premolaarin välistä.

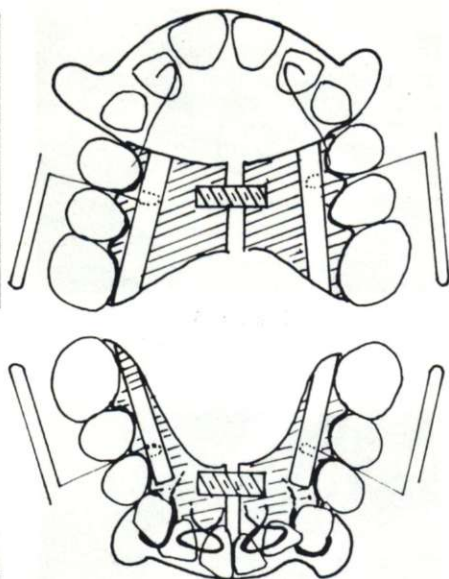
viosaan liittyvän vestibulaarilenkin on oltava n. 2—3 mm irti mallista. (Kuva 7.) Valmisteltaessa muoviosaa asennuskuntoon, työnnetään mm. paikalleen kiinnityslaite kumiletkua varten. Kun alaleuan levy on saatettu kuntoon, valmistetaan yläleuan levy. Yläleuan muoviosa fikseerataan itsekovettuvaa akryyliä käyttäen. Oikean asennon varmistamista varten työnnetään metalliset apulangat horisontaalikanyyleihin. Nämä langat kulkevat hammaskaarien yli ensimmäisen ja toisen premolaarin välistä (ensimmäiset maitomolaarit) (kuva 8).

Kuva 9
Valmiissa kinetorissa on kaikkien
tehdasvalmisteisten muoviosien
oltava samassa tasossa.

Kuva 10
Kinetorin ylä- ja alaleuan osat
lankoineen ja ruuveineen.

Kuva 11
Kaavamainen esitys kinetorista, jolla
aiotaan korjata protruusio ja ahtausti-
tila etuhammassalueella.

Levyjä valmistettaessa on otettava huomioon, että kaikkien tehdasvalmiiden muoviosien on ehdottomasti oltava samassa tasossa. (Kuva 9.) Levyjen viimeistely sekä kiilloitus käyvät helposti päinsä, koska valmiit osat muodostavat 2/3 koko laitteesta (kuva 10). Korjailut ja muutostyöt käyvät myös helposti päinsä, koska kaikki lanka ja muoviosat ovat normien mukaan valmistettuja ja näin ollen helposti vaihdettavissa hampais-
tossa tapahtuvan asennonmuutosprosessin edistyessä.

Yksityiskohtainen kuvin täsmennetty käyttöohje seuraa kinetor-pakkausta.

Käännös: *Das Dental Labor* No 3, 1970.

UUTISIA

Luvatton hampaiden teko vei vankeuteen

Kaavin kihlakunnan oikeus on 1. 2. 1971 tuominut Eero Ensio Mannisen luvattomasta jatketusta erikoishammasteknikon toimen harjoittamisesta 3 kuukaudeksi vankeuteen rikoksen uusijana ja korvaamaan valtiolle mm. oikeuden arvion mukaisena rikoksen tuottamana hyötynä 800 mk.

XVIII Dental-Schau Münchenissä:

Ilmoittautumisaikaa hammasalan näyttelyyn on jäljellä ainoastaan pari viikkoa. Maaliskuun loppuun mennessä on oltava selvillä lähtijöiden määrä, joita tällä hetkellä on 47. Lähtöpäätöstä ei ole syytä pitkittää ettei jää luu käteen. Hotellit, jotka sijaitsevat näyttelyalueen läheisyydessä on varattu ja vahvistus on lähetettävä huhtikuun alkupuolella. Harkitse ja tee päätös, että lähdet mukaan, samalla voit nähdä mitä uutta alallamme on syntynyt sitten viimeksi. Näkemisen arvoista on paljon ja siitä saa kehitettyä aina uusia ideoita joita voi toteuttaa omien seinien sisäpuolella ja samalla pysyä ajan tasalla myöskin hammsteknillisellä alalla. Varmista siis mukaan pääsysi ilmoittautumalla ensitilassa. Kun tämä lehti seuraavan kerran ilmestyy on näyttely silloin jo ohi.

Työeläkkeen saajia jo yli 140 000

Juuri ilmestyneen Eläketurvakeskuksen tilaston mukaan oli viime vuoden lopussa työeläkkeen saajia 143 900. Tähän lukuun sisältyvät työeläkelakien (TEL, LEL, MYEL, YEL) mukaiset vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen saajat. Lukumäärä on vuodessa noussut kolmanneksen.

Vanhuuseläkkeen saajia oli 60 200 eli vähän enemmän kuin työkyvyttömyyseläkkeen saajia, joita oli 56 200. Perhe-eläkettä sai 15 400 lasta ja 12 100 lasta. Työeläkkeiden keskimäärä 31. 12. 1970 oli 173 varkkua kuukaudessa. Tähän on vuoden alusta tullut 9,6 :n indeksikotus.

Työeläkejärjestelmän henkilöpiiri laajeni vuoden 1970 alussa, kun yrittäjäeläkelait tulivat voimaan. Vuoden vaihteessa sai MYEL-eläkettä noin 6 000 henkilöä ja YEL-eläkettä 2 300.

Eläkettä saadakseen sitä on aina haettava. Työeläkkeen hakijoita opastavat mm. pankit, postitoimipaikat ja työeläkelaitosten paikalliset edustajat. Näiltä saa hankemusmalleja ja niille voi jättää hakemuksen edelleen toimitettavaksi.

Merkki mainoksena

Oheisen mallin mukaista laattaa saa tilata Liitolta hintaan à 6:— . Tarkoituksena on käyttää laattaa kirjelomakkeissa, kirjekuorissa, käyntikortissa. Lisäksi voi tekstissä olla maininta Suomen Hammasteknikkojen Liiton jäsen. Tilatessa laatta lähetetään postiennakolla.

Suomen Hammasteknikkojen Liitto r.y:n Avustuskassan toimintakertomus vuodelta 1970

Menneellä toimikaudella on kassa saavuttanut 20 vuoden iän. Aloittaessaan toiminnan nykyisessä muodossaan oli kassalla hyvät lähtökäypä. Se oli saanut perinnöksi Suomen Hammasteknikkojen Liiton sairauskassan varat, jotka yhdessä alkuvuoden jäsenmaksujen kanssa muodostivat hyvän peruspääoman. Rahastot ovat vuosien varrella karttuneet ja ovat nykyisin melko huomattavat ottaen huomioon vähäisen jäsenmaksun ja kassan pienuuden. Kassan olemassaolo ammattikuntamme keskuudessa on useasti todettu hyvinkin tarpeelliseksi. Tästä kertovat parhaiten numerotiedot, jotka osoittavat, että kassa on tähän mennessä maksanut avustuksina mk 33.384,— ja korvattuja sairauspäiviä on ollut 5.366. Summaan sisältyvät myös hautausavustukset, joita on maksettu mk 8.250,—. Harvoja poikkeuksia lukuunottamatta ovat anomukset olleet asiallisia ja ne on hyväksytty maksettaviksi.

Kassan hallinto on päättyneen vuoden aikana ollut pöytäkirjojen mukaan seuraava:

Hallitus

Varsinaiset jäsenet:

Mauno Elomaa puheenjohtaja
Erkki Lappi varapuheenjohtaja
Ilmari Waarala avustuskassan hoitaja
Erkki Olavi Vuori sihteeri
sekä varajäsen:
Lars Nordberg

Kokoukset

Avustuskassan varsinainen kokous pidettiin Helsingissä helmikuun 8 päivänä 1970. Kokouksessa oli läsnä 10 jäsentä. Hallitus on kokoontunut 7 kertaa ja pöytäkirjoissa on 59 pykälää. Hallituksen kokoukset on pidetty Suomen Hammasteknikkojen Liitto r.y:n huoneistossa.

Avustuskassojen Yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa Helsingissä 18. 4. -70 edusti kassaa Mauno Elomaa.

Tilintarkastajat

Erikoishammasteknikko Jouko Waire Suomen Hammasteknikkojen Liitosta ja ekon. R. Hellén ulkopuolisena kirjanpidon asiantuntijana ovat suorittaneet kassan tilien ja hallinnon tarkastuksen ja antaneet siitä oman erillisen lausunnon.

Jäsenistö

Kuluneen toimintakauden lopussa oli kassan jäsenmäärä 180 henkilöä, joista

A1-luokkaan kuuluvia	59
A2- » »	14
B1- » »	82
B2- » »	16

171

Hautausavustuksen osalta 9

Yhteensä 180

Luokkiin A1 ja B2 kuuluvat toisen palveluksessa olevat ja luokkiin B1 ja B2 työhuoneen omistavat henkilöt.

Kassasta on erotettu 1 jäsen, kuolleita ei ole yhtään. Luokkasiirtoja on ollut 1 ja uusia jäseniä on liittynyt 2.

Jäsenmaksut on peritty varsinaisen kokouksen päätöksen mukaan kerän vuodessa postisiirtotilin välityksellä. Jäsenmaksuja on kertynyt mk 3.962,50.

Avustukset

Avustuskassan avustuksia on suoritettu sairausavustuksina mk 3.350,— ja lisäavustuksina mk 900,—. Korvattujen sairauspäiviä on ollut 335. Yhteensä avustuskassan avustuksia on suoritettu mk 4.250,—.

Talous

Kassan taloudellinen asema ja tilikauden tulos selviävät liitteenä olevista taseista. Tilinpäätöksen osoittama alijäämä mk 239,09 ehdotetaan peitettäväksi sääntöjen perusteella lisäavustusraha-rahaston varoista.

Lisäksi hallitus ehdottaa sääntöjen 21 §:n mukaisesti lisäavustusraha-rahaston varoista erotettavaksi mk 4.000,— vuoden 1971 ylimääräisiä avustuksia varten. Näistä voivat sääntöjen 17 § mukaisesti päästä osallisiksi kaikki sairausavustuksen tarpeessa olevat kassan jäsenet.

Oy Dentaldepot Ab on lahjoittanut kassalla mk 200,—.

Rahastot

Avustuskassan rahastot ovat edellämämainitun alijäämän peittämisen jälkeen seuraavat:

lisäavustusrahasto	mk 3.616,73
vararahasto	» 17.307,66

Yhteensä mk 20.924,39

Aloittaessamme uuden vuosikymmenen vetoamme ammattikuntamme nuorempiin ikäluokkiin, jotta ne liittyisivät kassan jäseniksi ja siten vahvistaisivat liittomme jäsenten hyväksi tehtävää sosiaalista toimintaa. Useimmat meistä tulevat joskus sairaiksi. Alkäämme unohtako heitä!

Helsingissä, tammikuun 31 päivänä 1971.

Suomen Hammasteknikkojen Liitto r.y:n

AVUSTUSKASSA

Hallitus:

Mauno Elomaa
puheenjohtaja

Erkki Lappi
varapuheenjohtaja

Ilmari Waarala
Avustuskassan hoitaja

E. O. Vuori
sihteeri

URHEILUPALSTA

HUOM!

Ne henkilöt joilla on hallussaan SHL:n urheilukilpailuista vielä kilpailtavia kiertopalkintoja ottaa yhteyttä erikoishammasteknikko K. TIAISEEN puh. 90/647 874, palkintojen luettelointia varten.

MERKKIVUOSIA

50 VUOTTA täytti 2. 1. erikoishammasteknikko **Paavo Mäntyniemi** Rovaniemellä.

50 VUOTTA täytti 5. 2. hammasteknikko **Arnold Färdig** Porvoossa.

50 VUOTTA täytti 23. 2. hammasteknikko **Elis Sundqvist** Vaasassa.

60 VUOTTA täyttää 18. 3. erikoishammasteknikko **Tauno Metsola** Rantasalmella.

60 VUOTTA täyttää 30. 5. hammasteknikko **Mauri Rinne** Hämeenlinnassa.

Merkkivuosia täyttäneille ja täytävälle lämpimän sydämellinen onnittelumme. Jälkikäteenkin on mielisää muistella ja tuleville päiville on onnellinen olotila aina tervetullut. Osalla on juhlat juhlittu ja osalla se on edessä. Onneksi olkoon ja kippis.

S H L

KIITOS

Haluan itseni ja lasteni puolesta sydämellisesti kiittää Lauri Avoniuksen ammattiveljiä siitä huomaavaisesta ystävällisyydestä mitä he osoittivat hänelle, hänen pitkäaikaisen ja vaikean sairauden aikana ja osanotosta suureen suruuni.

Kaija Avonius

KUOLLEITA

8. 9. 1970 kuoli Kuopiossa erikoishammasteknikko **Jorma Pauku** 48 vuoden ikäisenä.

1. 1. 1971 kuoli Helsingissä hammasteknikko **Harald Åfedt** 74 vuoden ikäisenä.

11. 1. 1971 kuoli Pieksämäellä hammasteknikko **Lauri Avonius** 34 vuoden ikäisenä.

7. 2. 1971 kuoli Helsingissä hammasteknikko **Arvo Huuskonen** 56 vuoden ikäisenä.

Ennen joulua kuoli Liiton kunniajäsen **Antero Hellemaa** Hyvinkäällä 67 vuoden ikäisenä.

Pois on siirtynyt ikäihmisiä ja parhaassa iässä olevia Liittomme jäseniä. Pois nukahtaneiden muistoa kunnioitamme

*Suomen Hammasteknikkojen
Liitto r.y.*

... jäsen ja avustuskassan maksut!

UP 15

Uusi koje luotettavaan menetelmään

Rinnan täys-automattisen HP 15 kanssa on nyt myös puoliautomaattikoje Hedent UP 15.

Sulkuautomaattiikka on yksinkertaistettu uudessa UP 15:sta — kojeen hinta on huomattavasti alhaisempi.

Käänteentekevä Hedent/Bident menetelmä pysyy kuitenkin samana. Yhtä hyvä on myös tulos:

1. Paras mahdollinen akryylin ominaisuuksien hyväksikäyttö erikoisella kuuma-paine-polymerisoinnilla.
2. Työajan säästö. Työ nopeammin valmiiksi.

Alkuperäinen HEDENT/BIDENT-ohjelma tarjoaa verrattomia etuja:

Aikaohjattu lämmönsiirto:

Ei jännityksiä, ei halkeamia.

Iso painekattila:

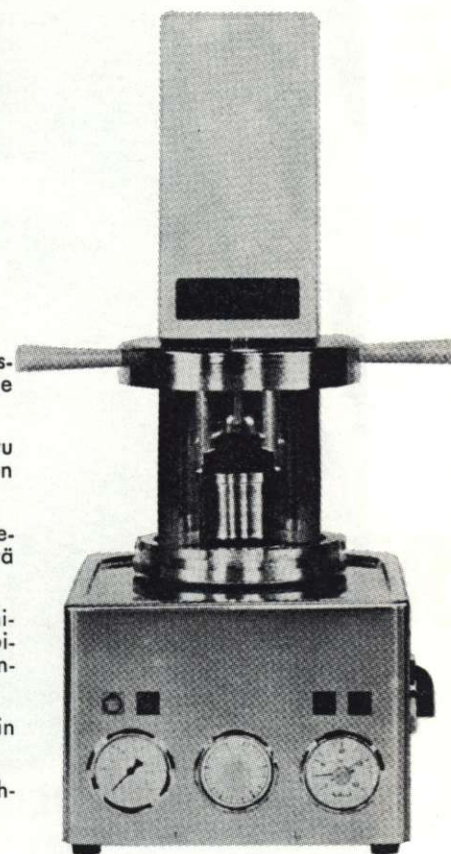
Tilaa kyvetille, teräsrangalle etuvaluikeen (satulaprässäyksessä) esim.

Käyttövarma:

TUV-koestettu, syöpymätön 15 atū'n painekattila.

Ei turhaa odotusaikaa:

Erillinen erikois-upotusastia
Ei minkäänlaista keskeytystä
painekattilan käytössä.

Bident - K+B - akryyli:

Alkuperäiset Bident värit (ilman sekoitusta!)

Helmiäisvärjätty (ei värisiirtymiä!)

Väritasapaino. Metallioxidit (kuten keramiikassa).

Erittäin hienojakoinen jauhe (tiivis).
Pyytäkää erikoisinformointia.

Suomessa: **oy DENTALDEPOT AB**

Perl-Effect Elävähöhtoiset,
todella "oikeaoptiset"

VIVOSTAR PE posliinihampaat

SR-VIVODENT PE akryylihampaat

HAMMASVÄLINE OY

H:ki 10 Keskusk. 8. Puh. 12 623
Turku Aurakatu 8 Puh. 27 921

PUH. 881583

**Länsi - Saksalaiset kovame-
tallijyrsimet nyt edullisesti
meiltä mk 36:—**

tunnetut vacumpoltetut
PLANUFORM SUPER
posliini takahampaat

**Värit: 112, 113, 120, 121, 122, 123, 124,
125, 126, 127, 131, 132, 140, 141.**

HUOM! Myös erikoisen
matala malli M 42

HASA Oy

Martintie 5-7 Suomenoja

Yhtä hyvä
kuin
Biodent

Biocron-akryylihamppaita on
saatavissa tunnetun Biodent-
väriasteikon väreissä.

Uusi sävytys — elävä värileikki
proteettisesti tärkeällä kärkealueella
Teknisesti ja esteettisesti edullinen
konstruktio.

Viimeisten
tutkimusten
mukaan
uudelleen

muodostettu mallivalikoima.

Varma vastustuskyky — niin
työstössä kuin suussa esiintyviä
rasituksia vastaan.

Biocron

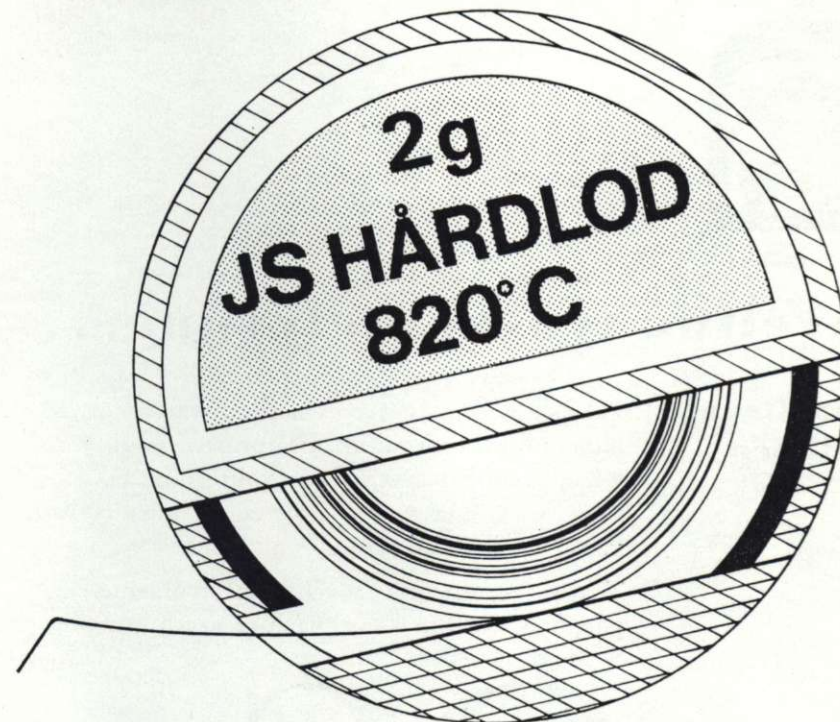
Uusi Biodent-akryylihammas

Suomessa:

oy DENTALDEPOT AB

Pyytäkää
väriskaala ja mallikartta

JUOTE JOKA ON KULLANARVOINEN

Juotteille asetamme samat
korkeat vaatimukset kuin
kovakullallekin. Niitten
tulee olla kestäviä, help-
pojuoksuisia, hienojyväisiä
ja sitäpaitsi niillä pitää
olla helppo juottaa. Niin-
kuin esim. JS-kovajuote-
sarjalla 850, 820 ja 730
jotka ovat erikoisesti sovi-
tetut kovakulta-
seoksillemme.

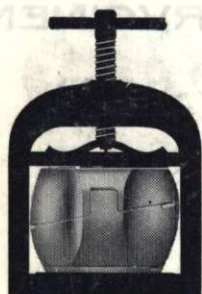
	730		820		850	
Jalomet.pitoisuus ^{0/100}	Au/670 Pt/25		Au/710 Pt/ 27,5		Au/740 Pt/27,5	
Sulamisintervalli C °	660—730		765—820		790—850	
Ominaispaino	14,3		14,7		15,4	
	Pehm. Kark.		Pehm. Kark.		Pehm. Kark.	
Brinellikovuus	122	189	106	180	131	210
Venymä %	17	—	27	2	29	7
Vetoraja kg/mm ²	33	69	27	60	26	50
Murtoraja kg/mm ²	46	69	40	64	42	59
Väri	vaalea kulta		kuten C-kulta		kuten C-kulta	

Valmistetaan myös levynä 1,5 g

Suomessa

oy DENTALDEPOT AB

JS John Sjöding & Co
GÅRDVAGEN 2 171 52 SOLNA TEL 08/83 03 85

Soveltuu työskentelyynne...

Hinnaltaan edullinen

Paksuimmatkin työt polymerisoituvat täysin 20 minuutin keitossa tai hitaassa prosessissa yli yön. Kumpaakin tapaa käyttäen voitte olla vakuutuneita siitä, että valmis proteesi on aina täysin vapaa huokoisuudesta.

Teidän ei tarvitse soveluttaa työskentelytapaa QC-20 mukaan, vaan se soveltuu Teille.

QC-20

Saatavana seuraavia pakkauksia:

454 g jauhetta		4086 g jauhetta		12712 g jauhetta	
284 ml nestettä	21.—	2273 ml nestettä	150.—	4546 ml nestettä	362.—
113 ml eristettä					

AMALGAMATED DENTAL
LONDON - ENGLAND

Maahantuoja: **OY DENTALDEPOT AB**